

## POSTANOWIENIE

Dnia 26 września 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maria Szczepaniec

w sprawie z wniosku K. G.

z udziałem E. F., A. K., J. B., I. K., B. G.-K.

o dział spadku po A. G. i zniesienie współwłasności

na skutek przedstawionego postanowieniem z dnia 14 marca 2023 r. pytania prawnego „czy regulacja przepisu art. 681 k.p.c. dotyczy tylko spadkobierców zmarłych przed wszczęciem postępowania o dział spadku, czy też również spadkobierców, którzy zmarli w toku postępowania o dział spadku?” przez Sąd Okręgowy w Opolu, sygn. II Cz 43/23 ,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 26 września 2023 r.,

na skutek wniosku sędziego Sądu Najwyższego J. W. o wyłączenie od orzekania w sprawie III CZP 18/23 zawisłej przed Sądem Najwyższym

**pozostawia wniosek bez rozpoznania.**

## UZASADNIENIE

Sędzia Sądu Najwyższego J. W. pismem z 21 sierpnia 2023 r. powołując się na art. 51 k.p.c. (wskazując, że możliwe jest odpowiednie stosowanie art. 48- 49 k.p.c. i odwołując się do postanowienia Sądu Najwyższego z 25 listopada 2021, CSKP 524/21) wniósł o wyłączenie go od orzekania w sprawie III CZP 18/23.

Wnioskodawca wskazał, że z uwagi na treść wyroku Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu z dnia 8 listopada 2021 r. (Dolińska-Ficek i Ozimek, przeciwko Polsce, skargi nr: 49868/19 i 57511/19) nie powinien orzekać w sprawie III CZP 18/23 z uwagi na poważne ryzyko

kwalifikowania orzeczeń jako wydanych w warunkach nieważności postępowania oraz ryzyko powstania roszczeń odszkodowawczych. Sędzia Sądu Najwyższego J. W. wyjaśnił, że z wyżej przytoczonego judykatu ETPCz wynika, że orzeczenie wydane przez sąd, w składzie którego uczestniczy sędzia powołany na urząd sędziego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r., poz. 3) narusza standard z art. 6 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzonej w Rzymie 4 listopada 1950 r. (sąd ustanowiony ustawą).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 26 § 2 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 1093, dalej jak: „u.SN”) do właściwości Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych należy rozpoznawanie wniosków lub oświadczeń dotyczących wyłączenia sędziego albo o oznaczenie sądu, przed którym ma się toczyć postępowanie, obejmujących zarzut braku niezależności sądu lub braku niezawisłości sędziego. Jednocześnie, stosownie do treści art. 26 § 3 u.SN, wniosek, o którym mowa w art. 26 § 2 u.SN, pozostawia się bez rozpoznania, jeżeli obejmuje ustalenie oraz ocenę zgodności z prawem powołania sędziego lub jego umocowania do wykonywania zadań z zakresu wymiaru sprawiedliwości. Sąd rozpoznający sprawę przekazuje niezwłocznie wniosek Prezesowi Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych celem nadania mu dalszego biegu na zasadach określonych w odrębnych przepisach. Przekazanie wniosku Prezesowi Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych nie wstrzymuje biegu toczącego się postępowania.

Sędzia Sądu Najwyższego J. W. we wniosku mającym za przedmiot wyłączenie go od rozpoznania sprawy III CZP 18/23 odwołał się do wyroku Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu z dnia 8 listopada 2021 r., (Dolińska-Ficek, Ozimek, 49868/19 i 57511/19). W ostatecznym rozrachunku uznać należy, że wniosek SSN J. W. odnosi się bezpośrednio do kwestii związanych z

realizacją konwencyjnego standardu niezawisłego i bezstronnego sądu, a zatem kwestii „niezależności sądu” i „niezawisłości sędziego”.

Wnioskodawca upatruje możliwości naruszenia standardu z art. 6 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzonej w Rzymie 4 listopada 1950 r. na skutek jego zasiadania w składzie orzekającym z uwagi na okoliczność, że na urząd sędziego Sądu Najwyższego został powołany na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r., poz. 3). Tym samym argumentacja wnioskodawcy jest nader skąpa, gdyż ogranicza się do kontestowania zgodności z prawem własnego powołania na urząd sędziego Sądu Najwyższego i jego umocowania do wykonywania zadań z zakresu wymiaru sprawiedliwości.

Wobec jednoznacznej redakcji art. 26 § 3 u.SN zdumienie budzi przedmiot i uzasadnienie wniosku sędziego Sądu Najwyższego J. W. Jego autor powinien być świadom, że wniosek w tym brzemieniu jako przedmiotowo niedopuszczalny nie mógł wywołać zamierzonego skutku. Należy mieć na względzie, że przyczynił się on jedynie do spowolnienia dynamiki postępowania III CZP 18/23, co stanowi realne zagrożenie dla zachowania standardu prowadzenia tego postępowania bez nieuzasadnionej zwłoki. Takie działanie może rodzić poważne konsekwencje dla stron postępowania i prowadzić do naruszenia nie tylko przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym (tekst jedn. Dz.U. 2018, poz. 75), ale także art. 6 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (Dz.U. 1993 Nr 61, poz. 284), czy art. 14 ust. 1 Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych (Dz.U. Nr 38, poz. 168).

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 26 § 3 u.SN orzeczono, jak w sentencji.

Zdaniem Sądu Najwyższego, SSN J. W. powinien rozważyć złożenie urzędu sędziego, skoro sam kontestuje własne powołanie oraz uważa, że podejmowana

przez niego aktywność orzecznicza stanowi poważne ryzyko traktowania jego orzeczeń jako wydanych „w warunkach nieważności postępowania”.

[J.I.]

[ms]